

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Лист від 21.03.2024 р. № 44324/8.4.3/32-24

Щодо процедури виключення відомостей з Єдиний державний реєстр у зв'язку з припиненням на підставі рішення суду

Міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції

Міністерство юстиції України, враховуючи непоодинокі звернення громадян, які звертаються до Міністерства юстиції України за наданням роз'яснення щодо процедури виключення відомостей про керівника юридичної особи, відокремленого підрозділу юридичної особи з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань (далі — Єдиний державний реєстр) у зв'язку з припиненням на підставі рішення суду трудових чи цивільних відносин з відповідним роботодавцем, повідомляє таке.

Відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, їхньої символіки, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб — підприємців, регулює Закон України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань" (далі — Закон про реєстрацію).

Згідно зі статтею 4 Закону про реєстрацію державна реєстрація базується на таких основних принципах, зокрема, як обов'язковість державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі, державної реєстрації за заявницьким принципом, об'єктивність, достовірність та повнота відомостей у Єдиному державному реєстрі, внесення відомостей до Єдиного державного реєстру виключно на підставі та відповідно до цього Закону.

Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону про реєстрацію встановлено, що *Єдиний державний реєстр* — це єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи.

Також зауважуємо, що Єдиний державний реєстр створюється з метою забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування, а також учасників цивільного обороту *достовірною інформацією про юридичних осіб, громадські формування, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб — підприємців з Єдиного державного реєстру* (частина перша статті 7 Закону про реєстрацію).

Частиною другою статті 9 Закону визначено обсяг відомостей щодо юридичної особи, який міститься в Єдиному державному реєстрі.

Вказана норма Закону про реєстрацію передбачає, зокрема, наявність у Єдиному державному реєстрі *відомостей про керівника юридичної особи*: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право

здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи; *відомостей про керівника відокремленого підрозділу: прізвище, ім'я, по батькові, посада, дата народження, дата призначення та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта, інформація для здійснення зв'язку з керівником відокремленого підрозділу (телефон та/або адреса електронної пошти)), наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи.*

Враховуючи вищевикладене, наявність у Єдиному державному реєстрі інформації про керівника юридичної особи, відокремленого підрозділу юридичної особи передбачена законодавством та є *обов'язковою.*

Разом з тим на практиці виникають непоодинокі випадки, коли керівник юридичної особи, відокремленого підрозділу юридичної особи втрачає зв'язок з його роботодавцем, що унеможлиблює реалізацію ним права на припинення трудових чи цивільних відносин з відповідною юридичною особою. У такому разі на сьогодні єдиним виходом для вирішення порушеного питання залишається звернення особи до суду.

Так, згідно з частиною першою статті 4 Цивільного процесуального кодексу України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів.

Частиною другою статті 5 Цивільного процесуального кодексу України встановлено, що у випадку, якщо закон або договір не визначають ефективного способу захисту порушеного, невизнаного або оспореного права, свободи чи інтересу особи, яка звернулася до суду, суд відповідно до викладеної в позові вимоги такої особи може визначити у своєму рішенні такий спосіб захисту, який не суперечить закону.

Процедуру проведення реєстраційних дій на підставі рішення суду передбачено статтею 25 Закону про реєстрацію. Так, державна реєстрація та інші реєстраційні дії проводяться, зокрема, на підставі судових рішень, *що набрали законної сили та тягнуть за собою зміну відомостей в Єдиному державному реєстрі, зокрема, щодо зобов'язання вчинення реєстраційних дій.*

Отже, рішення суду, на підставі якого припиняються трудові чи цивільні відносини між фізичною особою, що була призначена або виконувала функції керівника юридичної особи, відокремленого підрозділу юридичної особи, та її роботодавцем, що містить зобов'язання для державного реєстратора вчинити реєстраційні дії щодо виключення відомостей про такого керівника, тягне за собою зміну відомостей в Єдиному державному реєстрі.

Щодо практичного виконання відповідного рішення суду та внесення запису до Єдиного державного реєстру

Державним підприємством "Національні інформаційні системи" за рекомендаціями Міністерства юстиції України доопрацьовано програмне забезпечення Єдиного державного реєстру в частині технічної можливості вилучення відомостей про керівника юридичної особи.

На сьогодні відповідне доопрацювання дає можливість у блоці "Керівник" проставити відмітку "Керівник відсутній" та у полі "Причина відсутності керівника" зазначити необхідну інформацію.

Звертаємо увагу, що вказана **функція може застосовуватися лише за наявності відповідного рішення суду**, тобто підставою для вилучення відомостей про керівника юридичної особи, відокремленого підрозділу юридичної особи з Єдиного державного реєстру може бути **виключно рішення суду, що тягне за собою зміну відомостей в Єдиному державному реєстрі**.

Просимо зазначену інформацію довести до відома суб'єктів державної реєстрації та провести відповідну роз'яснювальну роботу.

*Перший заступник Міністра
Євгеній ГОРОВЕЦЬ*